

Hledání modelu soutěžního práva pro ASEAN očima případových studií Singapuru, Malajsie a Vietnamu: Je model soutěžního práva EU vhodný?

Abstrakt

Disertační práce si klade za cíl identifikovat vhodný režim práva hospodářské soutěže pro země ASEAN. Staví na domněnce rezonující v literatuře týkající se právních transplantátů a práva a hospodářského rozvoje, že aby bylo transplantované soutěžní právo úspěšné, musí být uzpůsobeno domácímu prostředí. Jelikož si práce všímá, že členské státy ASEAN při přijímání soutěžněprávní regulace často přejímaly soutěžní právo z jiných jurisdikcích, zejména z EU, uzpůsobení tohoto modelu domácímu prostředí se zdá klíčem k úspěchu této nové soutěžněprávní legislativy. Rozdíly mezi členskými státy ASEAN budou mít rovněž vliv na podobu budovaného regionálního soutěžněprávního režimu.

K identifikaci těchto rozdílů, zejména odlišných tržních potřeb a nedostatků, práce klasifikuje členské státy ASEAN do kategorií v závislosti na úrovni ekonomického rozvoje. Singapur, Malajsie a Vietnam (zkoumané jurisdikce) jsou vybrány jako reprezentanti ekonomik členských států ASEAN od nejrozvinutějších po nejméně rozvinuté. Práce nejprve analyzuje tržní a socioekonomické pozadí zkoumaných jurisdikcí. Poté pokračuje v analýze příslušných zákonů o hospodářské soutěži přijatých v těchto jurisdikcích, aby vyhodnotila, do jaké míry jsou tyto zákony formovány modelem práva hospodářské soutěže EU. Konstatuje, že právo EU bylo významným zdrojem inspirace pro všechny zkoumané jurisdikce. Nicméně si také všímá, že zkoumané jurisdikce se v mnoha oblastech od evropského modelu odchýlily, ale právní úpravu přizpůsobily specifikům příslušné jurisdikce (jako např. malé velikosti trhu nebo otevřenosti zahraničnímu obchodu, či zájmu na podpoře rozvojových cílů). Namísto pouhé „kontextualizace“ evropského modelu se tedy uchýlily k vlastnímu modelu Proto se místo pouhé kontextualizace modelu EU tak tento model přizpůsobily svým potřebám.

Práce dále hodnotí, zda jsou tyto odchylky od modelu EU skutečně vhodné vzhledem k potřebám zkoumaných jurisdikcí, tj. zda lze úpravu hospodářské soutěže v těchto zemích považovat za úspěšnou. Toto hodnocení vyžaduje nalezení definice „vhodnosti“ nebo „úspěchu“ transplantovaného práva hospodářské soutěže. Taková definice v současné literatuře věnující se právním transplantátům a soutěžnímu právu a hospodářskému rozvoji chybí. Disertační práce tuto mezeru vyplňuje vytvořením nového analytického rámce, podle kterého lze hodnotit „vhodnost“ nebo „úspěch“ transplantovaných zákonů. Tento rámec pak aplikuje na

zkoumané jurisdikce. Navrhovaný rámec hodnotí „vhodnost“ ze tří různých perspektiv, tj. instrumentální (jež zkoumá, zda byla naplněna motivace, která přiměla zákonodárce uchýlit se k legální transplantaci oproti čistě národní legislativě), funkční (jež zkoumá, zda přijatá soutěžněprávní úprava má potenciál plnit funkce, které by měl plnit vzhledem k politickým a rozvojovým cílům zkoumaných jurisdikcí), a kulturní (jež zkoumá, zda je přijatá soutěžněprávní úprava v souladu s tím, jak by v očích veřejnosti měly být organizovány tržní transakce). Analýza ukázala různé výsledky v závislosti na aplikované perspektivě a zkoumané jurisdikci. Diplomová práce tedy konstatuje, že závěr o tom, zda zákony o hospodářské soutěži ve zkoumaných jurisdikcích „vyhovují“ nebo jsou „úspěšné“, bude záviset na použitém hodnotícím kritériu.

Disertační práce pak tato zjištění přenáší na úroveň regionální organizace ASEAN tím, že zkoumá, jak by ASEAN měl reflektovat tyto různé potřeby související s hospodářskou soutěží a rozdíly v socioekonomických podmínkách mezi svými členskými státy. Taková analýza slibuje poskytnout cenný empiricky testovaný vstup do probíhajících politických diskusí o tom, kam směřovat budoucí rozvoj regionální politiky hospodářské soutěže v ASEAN. Disertační práce zjišťuje, že regionální model EU není pro ASEAN v současné době vhodný. Vzhledem k odlišnostem ekonomické integrace ASEAN ve srovnání s EU jak z hlediska ekonomických a sociokulturních rozdílů mezi členskými státy, tak z hlediska jedinečných způsobů fungování a cílů integrace by pro ASEAN byl vhodnější vlastní, *sui generis* přístup. Takový ideální přístup by nastolil rovnováhu mezi potřebou respektovat ty rysy národní politiky hospodářské soutěže, které jsou zásadní pro národní hospodářský rozvoj členských států ASEAN, a potřebou zajištění určité úrovně spolupráce na regionální úrovni za účelem posílení integračních cílů ASEAN jako společenství. Disertační práce uvádí, že přístup založený na spolupráci, který je v současné době prosazován ve strategických dokumentech ASEAN, se jeví jako vhodný. Do budoucna by případná hlubší integrace měla být reflektovat specifické potřeby ASEAN, pokud jde o účel regionální politiky hospodářské soutěže, podobným způsobem, jako domácí zákony o hospodářské soutěži v členských státech ASEAN musí odrážet potřeby daných ekonomik.

Klíčová slova: ASEAN, EU, hospodářský rozvoj, právní transplantace, Malajsie, právo hospodářské soutěže, Singapur, vhodnost a úspěch, Vietnam